

Dosarul nr. 3ra-1193/20

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

DECIZIE

8 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societate cu Răspundere Limitată „TV Bălți” împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil,

împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea în contestare depusă de Societate cu Răspundere Limitată „TV Bălți” a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 26 noiembrie 2020 Societatea cu Răspundere Limitată „TV Bălți” (în continuare SRL „TV Bălți”) a depus în temeiul art. 72 și 73 Cod electoral în Curtea de Apel Chișinău acțiune în contestare (cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ) împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii SRL „TV Bălți” a indicat că a fost fondată la data de 8 iunie 2010, fiind deținătoarea de licență pentru postul de televiziune „BTV”.

A invocat că în perioada 04 – 13 noiembrie 2020, direcția de monitorizare TV a Consiliului Audiovizualului a monitorizat societatea privind reflectarea campaniei prezidențiale, turul II de scrutin, iar din conținutul raportului s-a atestat că în modul de reflectare al celui de-al doilea tur al campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 15 noiembrie 2020 în cadrul principalului buletin

informativ din perioada 04-15 noiembrie 2020, postul de televiziune „BTV” a admis incitare la ură în subiectul „Miting socialist în plină pandemie”, difuzat la data de 13 noiembrie 2020 (ora de difuzare 19:00:18).

Totodată, în perioada de raport 04-13 noiembrie 2020, în cadrul principalelor buletine de știri difuzate de postul de televiziune „BTV” s-a atestat că, atât prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării, o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali.

În acest sens au fost atestate încălcări de la prevederile art. 69 alin. (1) din Codul electoral, care stipulează că, radiodifuzorii, în cadrul tuturor programelor lor și mijloacele de informare în masă scrise fondate de autorități publice au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor”.

Prin urmare, prin prisma pct. 4.1. lit. b) din Condițiile la Licența de emisie care prevede că, titularul licenței se obligă în cazul reflectării campaniilor electorale și referendumurilor, să respecte prevederile Codului serviciilor media audiovizuale, ale Codului electoral, ale Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale/referendumului în mijloacele de informare în masă, aprobat de Comisia Electorală Centrală și ale Declarației interne privind politica editorială privind reflectarea campaniei electorale/referendumului, aprobată de Consiliul Audiovizualului, prin pct. 9 al deciziei nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada: 04-15 noiembrie 2020”, Consiliul Audiovizualului a sancționat postul de televiziune „BTV”, cu amendă în mărime de 15 000 lei, pentru încălcarea repetată a prevederilor pct. 4.1 lit. b) din Condițiile la Licența de emisie.

În opinia SRL „TV Bălți”, decizia nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 a Consiliului Audiovizualului în partea aplicării sancțiunii pecuniare în privința sa și în partea difuzării textului sancțiunii este ilegală și neîntemeiată, având în vedere că are ca scop, restrângerea libertății de exprimare, dar nu respectarea condițiilor stabilite ca strict necesare pentru aceasta, ceea ce este inadmisibil într-un stat de drept democratic. Or, prin adoptarea deciziei în partea nominalizată, Consiliul Audiovizualului a încălcat principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și proporționalitate în reflectarea alegerilor.

Aceasta deoarece din dispozitivul actului administrativ contestat, se observă că, furnizorul de servicii media „BTV”, a fost sancționat pentru încălcarea pct. 4.1. lit. b) din Condițiile de Licență, însă contrar celor expuse în dispozitiv, Consiliul Audiovizualului în conținutul actului administrativ contestat a statuat că reclamantul a încălcat art. 69 alin. (1) din Codul electoral.

Totodată, autoritatea publică pârâtă, în încercarea de a încadra pretinsele fapte sancționabile, a recurs la o interpretare extensivă eronată a prevederilor legale, expunând o trasabilitate greșită a faptelor sancționabile, începând cu faptele stabilite de Codul serviciilor media audiovizuale și finisând cu cele prevăzute de Codul electoral.

Reclamanta a precizat că, încălcările prevederilor Codului electoral, care pot fi sancționate de către Consiliul Audiovizualului sunt prevăzute expres la art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, în concret art. 84 alin. (3) lit. b) - încălcarea prevederilor art. 70 alin. (2), (6) și (11) din Codul electoral; art. 84 alin. (6) lit. e) - încălcarea prevederilor art. 69 alin.(5) și (6) și ale art.70 alin.(3)-(5) din Codul electoral, art. 84 alin. (7) lit. g) - încălcarea prevederilor art.70 alin.(9) și (10) din Codul electoral.

Prin urmare, aplicând raționamentul de interpretare juridică „per a contrario”, pentru încălcarea celorlalte prevederi din Codul electoral, Consiliul Audiovizualului nu poate aplica sancțiuni. Astfel, ținând cont de faptul că autoritatea publică pârâtă a invocat anume încălcarea de către reclamantă a art. 69 alin. (1) din Codul electoral, a precizat că, aplicarea sancțiunii este una ilegală, or, Consiliul Audiovizualului nu poate sancționa încălcarea prevederilor Codului electoral, de către furnizorul de servicii media, decât pentru încălcările enumerate expres la art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Conform art. 84 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului, aplică sancțiuni stabilite individual, în funcție de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum și de frecvența încălcărilor comise în ultimele 12 luni. Articolul citat, impune de asemenea obligativitatea Consiliului Audiovizualului, să individualizeze sancțiunile stabilite, ținând cont și de faptul că sancțiunea amenzii se aplică între anumite limite cantitative.

Cu toate acestea, pârâtul i-a aplicat reclamantei amenda maximă, fără însă să motiveze acest fapt, respectiv fără să o individualizeze, ceea ce denotă o atitudine arbitrară a autorității publice pârâte. La rândul său, omisiunea individualizării sancțiunii aplicate conduce la ilegalitatea acesteia, fiind lovită de un viciu al arbitrarității.

În acest context, reclamanta a mai menționat că prin decizia de sancționare, i s-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare. Or, art. 3 alin. (1), alin. (3) și (4) din Legea privind libertatea de exprimare, prevede că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin. (3) și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

În continuare, conform art. 4 alin. (1) și alin. (3) din Legea privind libertatea de exprimare, statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-mediei să răspândească

informații de interes public decât în condițiile legii. Pe lângă garanțiile prevăzute la art. 3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un amonit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

Totodată, dreptul la libertatea de exprimare este prevăzut și la art. 10 CEDO, care indică că, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Respectiv, reclamanta că, în calitatea sa de furnizor de servicii media, beneficiază de dreptul de a comunica publicului informații de interes public, drept care rezultă și din prevederile art. 4 alin. (2) din Legea privind libertatea de exprimare, care prevede că, mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public.

Cu referire la conținutul informațiilor furnizate, pentru care a fost sancționată de către Consiliul Audiovizualului, reclamanta a subliniat că acestea sunt expuneri ale candidaților sau reprezentanților candidaților la alegerile prezidențiale, expuneri care se referă nemijlocit la activitatea publică/politică a contracandidaților și a autorităților publice, ceea ce din start cataloghează informația respectivă ca fiind de interes public.

Prin urmare, cu trimitere la art. 3 alin. (3) și art. 4 alin. (3) din Legea privind libertatea de exprimare, îngrădirea/restrângerea libertății de exprimare poate fi admisă doar în anumite condiții enumerate de lege, iar în cazul instituțiilor mass-media este admisă și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor. Or, în speță nu se atestă cazuri dintre cele enumerate la art. 3 alin. (3) din Legea privind libertatea de exprimare, care ar justifica restrângerea dreptului la libertatea de exprimare.

Totodată, informațiile difuzate de către furnizorul de servicii media, în temeiul cărora a fost sancționat de către Consiliul Audiovizualului, nu sunt opiniile sau părerile acestuia, dar sunt preluări ale declarațiilor altor persoane (persoane publice), referitoare la autoritățile publice și alte persoane publice/politicieni.

Astfel, legislația națională, nu prevede posibilitatea sancționării materiale a mass-media pentru declarațiile altor persoane (art. 28 alin. (2) lit. c) Legea privind libertatea de exprimare).

Aceiași abordare, cu referire la responsabilitatea mass-media pentru declarațiile terțelor persoane, o are și CtEDO, care indică că, sancționarea unui jurnalist pentru că a ajutat, în cadrul unui interviu, la difuzarea unor declarații ce aparțin unei alte persoane afectează grav contribuția presei la discutarea problemelor de interes general și nu poate fi acceptată decât în situații în care există motive extrem de serioase pentru sancționarea jurnalistului (Jersild v Danemarca, 1994 §35).

În al doilea rând, reclamanta a specificat că jurisprudența CtEDO, referindu-se la declarațiile despre politicieni, a statuat, că, limitele criticii

acceptabile sunt...mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și faptă, atât din partea jurnaliștilor, cât și a publicului larg și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță (Castells v. Spania, 1991, § 46).

În consecință, ținând cont de calitatea persoanelor care au făcut declarațiile preluate de reclamantă, de calitatea destinatarilor acestor informații și de contextul general în care au fost făcute aceste declarații (campanie electorală), ingerința pârâtului, în dreptul reclamantei de a furniza publicului informații de interes general, nu este justificată, fiind astfel încălcat art. 10 din CEDO.

Cu referire la procedura prealabilă, reclamanta a menționat că în conformitate cu art. 163 lit. c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prelabile nu se efectuează dacă: legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată. Or, art. 72 alin. (3) din Codul electoral stabilește că, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și a Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prelabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii, deci în speță nu este necesară parcurgerea procedurii prelabile.

În asemenea circumstanțe și având în vedere că dreptul la libertatea de exprimare este aplicabilă nu numai în cazul unei informații sau idei, care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează Statul, sau orice parte a comunității, a fost depusă prezenta acțiune în contestare, SRL „TV Bălți” solicitând anularea deciziei nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020”, în partea ce ține de sancționarea societății cu amendă în mărime de 15 000 de lei, precum și în partea obligării de a difuza textul sancțiunii, cu restituirea cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea în contestare depusă de SRL „TV Bălți” a fost respinsă.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea hotărârii enunțate, la data de 1 decembrie 2020, SRL „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila a contestat-o cu recurs motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii recurate ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei hotărâri noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în acțiunea în contestare anexată la dosar, suplimentar invocându-se că la adoptarea hotărârii, prima instanță a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a apreciat probele în mod arbitrar, iar drept rezultat erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu referire la faptul că instanța de judecată a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, recurenta a invocat încălcările prevederilor Codului electoral, care permit Consiliului audiovizualului sancționarea postului de televiziune și care sunt prevăzute expres și limitativ la art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, în concret: art. 84 alin. (3) lit. b) - încălcarea prevederilor art. 70 alin. (2), (6) și (11) din Codul electoral; art. 84 alin. (6) lit.e) - încălcarea prevederilor art. 69 alin. (5)-(6) și ale art. 70 alin. (3)-(5) din Codul electoral; art. 84 alin. (7) lit. g) - încălcarea prevederilor art. 70 alin. (9) și (10) din Codul electoral. Prin urmare, aplicând raționamentul de interpretare juridică „per a contrario” pentru încălcarea celorlalte prevederi ale Codului electoral, Consiliul Audiovizualului nu poate aplica sancțiuni.

Astfel, ținând cont de faptul că autoritatea publică intimată a invocat anume încălcarea de către recurentă a art. 69 alin. (1) din Codul electoral, aplicarea sancțiunii este una ilegală, or, Consiliul Audiovizualului nu poate sancționa pentru încălcarea prevederilor Codului electoral, decât pentru încălcările situațiilor prevăzute de la art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Conform recurenteii, interpretarea expusă este una ca fiind corectă, deoarece în caz contrar, legiuitorul nu era să indice doar anumite prevederi din Codul electoral, încălcarea cărora suscită sancționarea din partea Consiliului Audiovizualului, dar avea să prevadă la art. art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, sancțiuni pentru încălcarea tuturor prevederile Codului electoral, referitoare la furnizorii de servicii media.

În consecință Curtea de Apel Chișinău nu putea aplica în speță prevederile art. 69 alin. (1) Cod electoral, din moment ce încălcarea acestor prevederi nu poate fi sancționată conform Codului serviciilor media audiovizuale, fiind astfel incident art. 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la aprecierea probelor în mod arbitrar de către prima instanță, recurenta a menționat că postul de televiziune «BTV» (pagina 66 din Raport) a demonstrat următoarele: timp total alocat concurentului electoral I.Dodon: 25 min 56 sec pe când concurentul electoral Maia Sandu a beneficiat de 28 min 18 sec. Din acest timp, total alocat concurenților electorali, I.Dodon a fost reflectat cu conotații pozitive 0 sec, dar M.Sandu 2 min 52 sec. Cu conotații negative I.Dodon a fost reflectat 6 min 54 sec pe când M.Sandu 1 min 57 sec (cu 3.5 ori mai puțin).

Cu toate acestea, sancțiunea pecuniară aplicată în privința sa, a fost maximă, or, despre efectele pretinselor încălcări, atât postul de televiziune «Primul în Moldova», cât și postul de televiziune «NTV Moldova» sunt mass-media cu acoperire națională (3,5 milioane de spectatori potențiali) pe când recurenta - postul de televiziune «BTV» are acoperire regională (mun.Bălț - 151 mii de spectatori potențiali), însă potrivit Consiliului Audiovizualului, efectul negativ ale pretinselor încălcări a unui post regional este, totuși, mai mare, decât celor cu acoperire națională.

Plus la aceasta, pentru toate posturile de televiziune, sancționate prin decizia contestată, încălcarea pretinsă a fost repetată, astfel, intimatul nu poate pretinde că recurenta a fost sancționată atât de dur pentru recidivism.

În consecință, omisiunea individualizării sancțiunii aplicate conduce la ilegalitatea acesteia, fiind lovită de viciul arbitrarității.

Cu referire la faptul că erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recurenta a menționat că prima instanță urma să țină cont de faptul că prin aplicarea sancțiunii, de către autoritatea publică intimată, recurenteii i-a fost încălcat dreptul prevăzut la art. 10 din Convenția europeană pentru drepturile omului (Libertatea de exprimare).

În primul rând, recurenta a menționat faptul că informațiile difuzate de către furnizorul de servicii media, în temeiul cărora a fost sancționată de către Consiliul Audiovizualului, nu sunt opiniile sau părerile acestuia, dar sunt preluări ale declarațiilor altor persoane (persoane publice), referitoare la autoritățile publice și alte persoane publice/politicieni.

În al doilea rând, referindu-se la declarațiile despre politicieni, jurisprudența CtEDO a statuat că limitele criticii admisibile sunt mai largi cu privire la Guvern decât în comparație cu un simplu cetățean sau chiar politician, într-un sistem democratic, acțiunile sau inacțiunile Guvernului trebuie să fie puse în permanență sub nu doar al autorităților legislative sau judiciare, ci și al presei și al opiniei publice.

În final, prima instanță s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de respingere a acțiunii. Or, Curtea de Apel urma să examineze individual acțiunea enunțată și probele care sunt la dosar, ceea ce nu s-a produs în cazul dat.

Prin referința depusă la 4 decembrie 2020, Consiliul Audiovizualului a solicitat declararea recursului depus de SRL „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, se contestă decizia Consiliului Audiovizualului care se referă la reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzorii aflați sub jurisdicția Republicii Moldova și care a fost emisă în conformitate cu prevederile Codului electoral.

Respectiv, speței în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 coroborat cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, la termenul de depunere a recursului împotriva hotărârii judecătorești sunt aplicabile normele Codului electoral, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale, aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

Or, în corespundere cu 72 alin. (3), 73 alin. (3) și 74 alin. (6) Cod electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii sau adoptării hotărârii. Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului în termen de 5 zile calendaristice de la depunerea contestației, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea contestată în data de 30 noiembrie 2020 (f.d.197). Astfel, recursul depus la data de 1 decembrie 2020 (f.d.224) de către SRL „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila, este în termen.

Prin încheierea din 4 decembrie 2020, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de SRL „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele recurente au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii, de admitere parțială a acțiunii.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 73 alin. (7) Codul electoral, contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.

În corespundere cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea

stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rândul său, aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, Colegiul reține și prevederile art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, potrivit cărora instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Articolul 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

În temeiul art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Totodată, potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În condițiile art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

La rândul său, articolul 17 din Codul administrativ, prevede că drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Totodată, conform art. 39 alin. (1) și (2) din același cod, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Din actele și lucrările dosarului prezentate și necontestate de părți, dar și determinate de instanța ierarhic inferioară în faza procesuală anterioară se atestă că în perioada 04 – 13 noiembrie 2020, direcția de monitorizare TV a Consiliului Audiovizualului a decis monitorizarea principalelor buletine de știri ale furnizorilor de servicii media, inclusiv și a postului de televiziune „BTV”, deținătoarea de licență a căreia este SRL „TV Bălți”, la capitolul reflectarea campaniei prezidențiale, turul II de scrutin.

Ca urmare a monitorizării, la data de 23 noiembrie 2020, Consiliul Audiovizualului a emis decizia nr. 35/215 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020”, prin care conform pct. 9 a dispus sancționarea cu amendă a reclamantei pentru încălcarea repetată a pct. 4.1 lit. b) din Condițiile la licența de emisie, în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor media audiovizuale, iar conform pct. 10 a obligat să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau visual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care odată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

Astfel, din conținutul raportului s-a atestat că în modul de reflectare al celui de-al doilea tur al campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 15 noiembrie 2020, în cadrul principalului buletin informativ din perioada 04-15 noiembrie 2020, postul de televiziune „BTV” a admis incitare la ură în subiectul „Miting socialist în plină pandemie”, difuzat la data de 13 noiembrie 2020 (ora de difuzare 19:00:18). Totodată, în perioada de raport 04-13 noiembrie 2020, în cadrul principalelor buletine de știri difuzate de postul de televiziune „BTV” s-a atestat că, atât prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării, o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali, în acest sens fiind atestate încălcări de la prevederile art. 69 alin. (1) din Codul electoral.

Nefiind de acord cu actul emis, deoarece conform reclamantei dreptul la libertatea de exprimare este aplicabilă nu numai în cazul unei informații sau idei, care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și al celei care ofensează, șochează sau deranjează Statul, sau orice parte a comunității, SRL „TV Bălți”, revendicând apărarea pe calea controlului judecătoresc a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ, a depus prezenta acțiune în contestare, solicitând anularea pct. 9 și parțial pct. 10

a deciziei nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020”, în partea ce ține de sancționarea societății cu amendă în mărime de 15 000 de lei, precum și în partea obligării de a difuza textul sancțiunii, cu compensarea cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță având ca obiect anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil și judecând cauza în limitele competenței stabilite de art. 191 alin. (3) Cod administrativ coroborat cu art. 72 alin. (3) Cod electoral, s-a pronunțat în favoarea netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată.

În consolidarea soluției enunțate, prima instanță analizând conținutul deciziei contestate, vizualizând proba video, subsumând punctul de vedere al participanților, normele de drept material și procesual, constatând starea de fapt, a constatat că în speță nu sunt întrunite temeiurile de ilegalitate a actului administrativ individual defavorabil contestat, deoarece acesta a fost emis cu respectarea legii, competenței și a procedurii, motiv din care acțiunea în contestare cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de fond a menționat că Consiliul Audiovizualului este autoritatea care monitorizează furnizorii de servicii media în privința reflectării de către aceștia a campaniei electorale și aplică sancțiuni atunci când constată că au fost încălcate prevederile actelor normative relevante.

Astfel, în cazul dat Consiliul Audiovizualului, urmare a monitorizării, just a stabilit că în modul de reflectare al celui de-al doilea tur al campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 15 noiembrie 2020 în cadrul principalului buletin informativ din perioada 04-15 noiembrie 2020, postul de televiziune „BTV” a admis atât prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării, o reflectare dezzechilibrată a concurenților electorali. Or, conotația reflectării subiecților politici în cadrul buletinelor de știri ale postului de televiziune „BTV” a fost într-o tonalitate, în general, neutră, candidatul independent (I. Dodon), fiind mediatizat cel mai mult în conotație negativă, comparativ cu candidatul PPPAS (Maia Sandu), care a fost mediatizată nesemnificativ negativ și pozitiv, ce se confirmă prin raportul cu privire la rezultatele monitorizării modului de reflectare a campaniei electorale în turul II de scrutin, în cadrul principalelor buletine de știri de către furnizorii de servicii media audiovizuale vizați, inclusiv și „BTV” la capitolul respectării legislației electorale și audiovizuale, pentru perioada 04-15 noiembrie 2020 (f.d.124-129).

În acest context, instanța de judecată a reținut că Consiliul Audiovizualului, stabilind că, postul de televiziune „BTV” a admis ignorarea prevederilor art. 69 alin. (1) din Codul Electoral, precum și a pct. 4.1. lit. b) din Condițiile la Licența de emisie seria AC 000749 din 7 noiembrie 17, precum și ținând cont de faptul că, anterior i s-a aplicat sancțiune pentru încălcarea

aceleași prevederi, corect, la caz i-a fost aplicată SRL „TV Bălți”, fondatoarea postului de televiziune „BTV” amenda în mărime de 15 000 de lei în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor media audiovizuale. Or, prin decizia nr. 33/199 din 10 noiembrie 2020, Consiliul Audiovizualului anterior a sancționat SRL „TV Bălți” cu amendă în mărime de 10 000 de lei, pentru încălcarea pct. 4.1 lit. b) din Condițiile la Licența de emisie.

În continuare, prima instanță a respins ca neîntemeiat argumentul reclamantei precum că, prin decizia de sancționare, i-a fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare. Or, deși dreptul la libera exprimare este un drept fundamental și este asigurat atât prin prisma prevederilor legislației naționale, cât și a tratatelor internaționale, acesta nu are un caracter absolut, iar statul, întru respectarea unui proces electoral liber și just, poate interveni în cazul stabilirii admiterii încălcărilor menționate, prin sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, ceia ce a avut loc în cazul dat, fiind stabilit că, atât prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării, s-a admis o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali.

Cu referire la argumentul reclamantei precum că, societatea a fost sancționată pentru faptul că, postul de televiziune „BTV” a admis incitare la ură în subiectul „Miting „socialist” în plina pandemie”, difuzat la data de 13 noiembrie 2020 (ora de difuzare 19:00:18), relatând expresiile candidatului independent Igor Dodon, acestea au fost respinse, deoarece reclamanta a fost sancționată nu pentru conținutul informației difuzate, dar pentru faptul că s-a admis o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali prin volumul de timp acordat și prin conotația mediatizării, fiind ignorate prevederile art.69 alin.(1) din Codul Electoral. Or, în campania electorală este obligatoriu reflectarea campaniei electorale în mod echilibrat, imparțial, responsabil cu respectare principiului de echitate, condiție însă ce nu s-a atestat la caz.

Referitor la argumentul reclamantei precum că, Consiliul Audiovizualului, a recurs la o interpretare extensivă eronată a prevederilor legale, expunând o trasabilitate greșită a faptelor sancționabile, instanța de judecată l-a considerat unul declarativ din considerentul că anume reclamanta în cazul dat a dat o interpretare eronată prevederilor legale invocate de pârât la emiterea actului contestat, iar prevederile Codului electoral asigură tuturor concurenților drepturi egale.

La fel, nu a putut servi drept temei pentru anularea deciziei contestate nici argumentul reclamantei precum că, a fost neîntemeiată sancționată cu o sancțiune maximală în raport cu alți furnizori de servicii media.

La acest capitol, instanța de judecată a reținut că la aplicarea amenzii, pârâtul a ținut cont de faptul că, anterior prin decizia nr. 33/199 din 10 noiembrie 2020, Consiliul Audiovizualului a sancționat reclamanta, fondatoarea postului de televiziune „BTV”, cu amendă în mărime de 10 000 de lei, pentru încălcarea pct. 4.1 lit. b) din Condițiile la Licența de emisie.

Astfel, conform art. 84 alin. (6) lit.d) din Codul serviciilor media audiovizuale, se sancționează cu amendă de la 5000 de lei la 10000 de lei

furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis comiterea repetată a încălcărilor prevăzute la alin. (5) din prezentul articol, cu excepția art. 19 alin. (2), iar aliniatul (2) aceluiași articol prevede că, pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului aplică sancțiuni stabilite individual, în funcție de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum și de frecvența încălcărilor comise în ultimele 12 luni.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către prima instanță este greșită.

Cu referire la solicitarea SRL „TV Bălți” invocată în acțiune cu privire la anularea pct. 9 din decizia nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 a Consiliului Audiovizualului, în partea ce ține de sancționarea societății cu amendă în mărime de 15 000 de lei, instanța de recurs reține prevederile art. 1 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, potrivit cărora licența de emisie este actul permisiv emis de către Consiliul Audiovizualului prin care unui furnizor de servicii media, aflat în jurisdicția Republicii Moldova, i se acordă dreptul de a difuza un anumit serviciu media audiovizual linear.

În temeiul art. 8 alin. (1) din Codul serviciilor media audiovizuale, furnizorii de servicii media au dreptul să decidă independent și liber asupra conținutului serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu legislația privind serviciile media audiovizuale și condițiile licenței de emisie.

În accepțiunea art. 51 alin. (1) din Codul electoral, concurenții electorali, participă pe bază de egalitate, la campania electorală, beneficiază de drepturi egale în folosirea mijloacelor de informare în masă, inclusiv a radioului și televiziunii, finanțate de la buget.

În conformitate cu art. 69 alin. (1) din Codul electoral, radiodifuzorii, în cadrul tuturor programelor lor, și mijloacele de informare în masă scrise fondate de autorități publice au obligația de a respecta principiile de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor.

Pct. 4.1. lit. b) din Condițiile la Licența de emisie, reglementează că titularul licenței se obligă în cazul reflectării campaniilor electorale și referendumurilor, să respecte prevederile Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, ale Codului electoral, ale Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale/referendumului în mijloacele de informare în masă, aprobat de Comisia Electorală Centrală, și ale Declarației interne privind politica editorială privind reflectarea campaniei electorale/referendumului, aprobată de CA.

În condițiile art. 84 alin. (1) și (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, furnizorii de servicii media, furnizorii de servicii de platformă de partajare a materialelor video și distribuitorii de servicii media poartă răspundere pentru încălcarea legislației în domeniul audiovizualului în conformitate cu prezentul articol și cu legislația în vigoare. Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, Consiliul Audiovizualului aplică sancțiuni stabilite

individual, în funcție de gravitatea încălcării, de efectele acesteia, precum și de frecvența încălcărilor comise în ultimele 12 luni.

Din sensul alineatului (3) lit. b) al art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, se sancționează cu avertizare publică furnizorii de servicii media care au comis prima încălcare a prevederilor stipulate la art. 70 alin. (2), (6) și (11) din Codul electoral.

Totodată, conform alin. (6) lit. e) al aceluiași articol, se sancționează cu amendă de la 10000 de lei la 15000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: nerespectarea prevederilor art. 69 alin.(5) și (6) și ale art.70 alin.(3)–(5) din Codul electoral.

Iar în corespundere cu art. 84 alin. (7) lit. g) din Codul serviciilor media audiovizuale, se sancționează cu amendă de la 15000 de lei la 20000 de lei furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media care au comis următoarele încălcări: g) nerespectarea prevederilor art. 70 alin. (9) și (10) din Codul electoral.

În interpretarea corectă a normei enunțate, Colegiul reține că legislatorul a stabilit expres răspunderea pe care o poartă furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media pentru încălcarea legislației în domeniul audiovizualului, răspundere prevăzută la art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, adică Codul serviciilor media audiovizuale stabilește faptul sancționării furnizorilor de servicii, în cazuri concrete pentru nerespectarea prevederilor art. 70 alin. (2), (6) și (11) din Codul electoral – art.84 alin. (3) lit. b); art. 69 alin. (5)-(6) și ale art. 70 alin. (3)-(5) din Codul electoral – art. 84 alin. (6) lit. e) și art. 70 alin. (9) și (10) din Codul electoral – art. 84 alin. (7) lit. g).

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normei enunțate, este evident că prima instanță, examinând cauza, greșit a concluzionat despre necesitatea respingerii pretenției sus-enunțate.

Aceasta deoarece în speță, deși prin pct. 9 al actului administrativ individual defavorabil contestat, recurenta SRL „TV Bălți” SRL a fost sancționată pentru încălcarea prevederilor art. 69 alin. (1) din Codul electoral, coroborat cu pct. 4.1. lit. b) din Condițiile la Licența de emisie, pentru faptul că reclamanta ar fi admis incitarea la ură în subiectul „Miting „socialist” în plină pandemie”, precum și pentru faptul că, prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării s-a atestat o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali, acest temei nu este prevăzut de art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, ca o modalitate de aplicare a amenzii pentru eventualile încălcări sus-enunțate. Or, art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale, stabilește exhaustiv sancționarea furnizorilor de servicii media în cazuri exprese, care nu pot fi completate în afara unei stipulări legale.

În circumstanțele enunțate, se constată ca fiind întemeiat argumentul recurentei SRL „TV Bălți” cu referire la faptul că sancțiunea a fost aplicată în baza art. 69 alin. (1) din Codul electoral, în coroborare cu pct. 4.1 lit. b) din Condițiile la Licența de emisie și a art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor

media audiovizuale, fără însă ca dispozițiile Codului serviciilor media audiovizuale să prevadă în concret ce sancțiune urmează a fi aplicată pentru eventuala încălcare. Or, legislatorul stabilind în mod expres cazurile și situațiile legale în care poate fi aplicată amenda, nu a prevăzut sancțiunea aplicării amenzii pentru încălcarea prevederilor art. 69 alin. (1) din Codul electoral.

Cu referire la concluziile Consiliului Audiovizualului, precum că reclamanta ar fi admis incitarea la ură în subiectul „Miting „socialist” în plină pandemie”, Colegiul reține că abordarea enunțată este una subiectivă și afectează dreptul presei la publicare de informații și la libertatea de exprimare, precum și a dreptului publicului la informare. Or, conform art. 69 alin. (5) Cod electoral, în perioada electorală, radiodifuzorii și mijloacele de informare în masă scrise vor face distincție clară în materialele lor jurnalistice între exercitarea funcțiilor oficiale și activitatea electorală a persoanelor care nu cad sub incidența art. 13 alin. (3), condiții care au fost respectate la caz.

Totodată, informațiile difuzate de către furnizorul de servicii media, în temeiul cărora a fost sancționată de către Consiliul Audiovizualului, Colegiul reține că pe lângă faptul că dispozițiile Codului serviciilor media audiovizuale nu prevad în concret ce sancțiune urmează a fi aplicată pentru eventuala încălcare, acestea nu sunt opiniile sau părerile furnizorului de servicii media, dar sunt preluări ale declarațiilor altor persoane (persoane publice), referitoare la autoritățile publice și alte persoane publice/politicieni.

Referitor la concluziile Consiliului Audiovizualului precum că prin volumul de timp acordat, cât și prin conotația mediatizării s-a atestat o reflectare dezechilibrată a concurenților electorali, Colegiul le reține ca fiind neîntemeiate, în situația în care din conținutul raportului Consiliului Audiovizualului rezultă că conotația reflectării subiecților politici în cadrul buletinelor de știri ale postului de televiziune „BTV” a fost într-o tonalitate, în general, neutră, concurenții electorali fiind reflectați atât prin intervenții directe, cât și apariții indirecte.

Faptul că candidatul independent Igor Dodon a fost mediatizat cel mai mult în conotație negativă, comparativ cu Maia Sandu care a fost mediatizată nesemnificativ negativ și pozitiv, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru aplicarea sancțiunii în baza art. 84 din Codul serviciilor media audiovizuale coroborat cu art. 69 alin. (1) Cod electoral, care după cum s-a menționat supra prevede exhaustiv sancționarea furnizorilor de servicii media în cazuri exprese.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că libertatea presei este o garanție a oricărei democrații funcționale, iar prevederile art.10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prevad orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

Astfel, dreptul la libertatea de exprimare reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăți democratice, iar o hotărâre nefavorabilă în cazul dat ca și consecință a exprimării unei opinii este de natură să încalce art. 10 al Convenției.

Completul notează că prin prisma art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Corespunzător, prevederile citate trebuie interpretate și aplicate în concordanță cu jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, din care reiese importanța deosebită a libertății presei în orice societate democratică. Cu toate că libertatea nu este una absolută, ea implică unele restricții generate de necesitatea protecției altor valori fundamentale, cum ar fi de exemplu dreptul la reputație, demnitatea și onoarea persoanei. Totuși, protejarea acestora nu trebuie să fie efectuată prin folosirea unor mijloace cu caracter disuasiv asupra activității jurnaliștilor, fiind necesar a fi găsit acel echilibru prin care să se garanteze atât libertatea de exprimare cât și alte drepturi concurente. Or, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei „informații” sau „idei” care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență dar și cele care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității. Adicional, libertatea jurnalistică mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări (cazul De Haes and Gijssels versus Belgiei, hot. din 24.02.97).

La fel, în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, statul garantează libertatea de exprimare a mass-mediei. Nimeni nu poate interzice sau împiedica mass-media să răspândească informații de interes public decât în condițiile legii. Mass-media are sarcina de a informa publicul asupra problemelor de interes public și de a efectua, în conformitate cu responsabilitățile sale, investigații jurnalistice în probleme de interes public. Pe lângă garanțiile prevăzute la art.3, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

La rândul său, art. 28 alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, reglementează că mass-media nu poartă răspundere materială pentru preluarea cu bună-credință a relatărilor false cu privire la fapte și/sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, care vizează chestiuni de interes public, dacă acestea: a) se conțin în comunicatele de presă ale altor persoane decât autoritățile publice; b) se conțin în creațiile de autor, care nu pot fi redactate, sau în emisiunile difuzate în direct; c) se conțin în declarațiile, scrise sau verbale, ale altor persoane; d) au fost răspândite anterior de alte mass-media; e) cad sub incidența altor cazuri stabilite de lege.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de recurs reține că, libertatea de exprimare este un drept fundamental, cu o aplicație specifică în domeniul mass-media, ocrotit ca atare de Curtea Europeană a

Drepturilor Omului prin art. 10 din Convenție, care oferă o protecție largă presei, iar necesitatea limitării trebuie probată în mod convingător.

Cu toate acestea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ decelează că la emiterea deciziei nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 în partea contestată, Consiliul Audiovizualului nu a ținut cont de prevederile și principiile menționate. Or, deși intimatul a invocat faptul că SRL „TV Bălți” nu a fost sancționată pentru conținutul informației difuzate, dar pentru faptul că în perioada celui de-al doilea tur al campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 15 noiembrie 2020 informația nu a fost reflectată în mod echilibrat, imparțial și responsabil cu respectarea principiului de echitate, instanța de recurs reține că contrar susținerilor acestuia, la emiterea deciziei nu s-a respectat libertatea de exprimare, care este un drept primordial al furnizorului de servicii media.

De altfel, este de menționat că principalele buletine informative au avut loc în perioada celui de-al doilea tur al campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 15 noiembrie 2020, care reprezintă o problemă de interes public, iar îngrădirea/restrângerea libertății de exprimare poate fi admisă doar în anumite condiții enumerate de lege.

În acest context, legislația națională și anume art. 28 alin. (2) lit. c) Legea privind libertatea de exprimare, exclude posibilitatea sancționării materiale a mass-media pentru declarațiile altor persoane. Aceiași abordare, cu referire la responsabilitatea mass-media pentru declarațiile terțelor persoane, o are și Curtea Europeană, care indică că, sancționarea unui jurnalist pentru că a ajutat, în cadrul unui interviu, la difuzarea unor declarații ce aparțin unei alte persoane afectează grav contribuția presei la discutarea problemelor de interes general și nu poate fi acceptată decât în situații în care există motive extrem de serioase pentru sancționarea jurnalistului (Jersild v Danemarca, 1994 §35).

În consecință, completul conchide că ingerința pârâtului în dreptul reclamantei de a furniza publicului informații de interes general, așa după cum au fost difuzate, nu este justificată, fiind astfel adusă atingere prevederilor art. 10 din Convenție.

Cât privește argumentul primei instanțe cu referire la faptul că temeiul legal pentru sancționarea reclamantei SRL „TV Bălți” a servit încălcarea prevederilor licenței de emisie sau ale autorizației de retransmisiune, fapt pentru care, în baza art. 84 alin. (5) lit. f) din Codul serviciilor media audiovizuale, i-a fost aplicată amendă, acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins, deoarece din materialele cauzei nu se confirmă faptul admiterii de către SRL „TV Bălți” a încălcărilor legislației în domeniul audiovizualului, în baza temeiul nominalizat, or, intimatul nu a prezentat probe în sensul art.93 Cod administrativ, ce ar confirma incontestabil admiterea de către SRL „TV Bălți” a încălcării imputate în acest sens.

Ca urmare, nu poate fi reținut nici argumentul Consiliului Audiovizualului susținut de către prima instanță precum că la stabilirea sancțiunii, Consiliul Audiovizualului întemeiat a reținut și prevederile art. 84 alin. (6) lit. d) din Codul serviciilor media audiovizuale, care dispun

sanționarea pentru comiterea repetată a încălcărilor, or, la caz nu a fost dovedită admiterea repetată de către SRL „TV Bălți” a încălcărilor imputate, din care considerente solicitarea invocată în acțiune cu privire la anularea pct. 9 din decizia nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 „Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada 04-15 noiembrie 2020” este întemeiată și urmează a fi admisă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că decizia nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 a Consiliului Audiovizualului în partea contestată urmează a fi anulată și pentru faptul că autoritatea publică nu a îndeplinit procedura de emiteră a actului administrativ individual și anume cea de motivare.

În această privință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

În temeiul art. 118 alin. (1) și (2) Cod administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiteră unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiteră actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Conform alin. (3) al aceluiași articol, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

La fel, potrivit art. 120 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă motivarea deciziei luate, inclusiv indicarea actelor normative pentru a căror punere în aplicare se emite actul administrativ.

În interpretarea normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că motivarea unui act administrativ individual presupune obligația autorității publice de a reflecta elementele de fapt și de drept, în așa fel încât să fie înțeleasă legalitatea deciziei sale.

În speță, completul relevă că actul administrativ individual și anume decizia nr.35/215 din 23 noiembrie 2020 a Consiliului Audiovizualului în partea contestată, nu conține motivarea completă, or, această exigență trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat, condiție care în speța dedusă judecății nu a fost respectată.

Prin urmare, se atestă că Consiliul Audiovizualului nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, iar această încălcare se materializată prin faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite, ceea ce poartă un caracter neproportional scopului urmărit, fapt ce denotă și ilegalitatea lui în fond.

Din aceste considerente argumentul instanței de fond precum că în pct. 12 al deciziei contestate, a fost indicat expres că „motivațiile privind rezultatele votării sunt înscrise în procesul-verbal al ședinței Consiliului Audiovizualului din 23 noiembrie 2020, parte integrantă a prezentei decizii”, iar însuși în conținutul deciziei sunt descrise circumstanțele care au dus la aplicarea sancțiunii, nu poate fi considerat în sensul legalității actului administrativ contestat și corespunderii acestuia la cerințele art. 31 coroborat cu art. 118 Cod administrativ, or, motivarea completă a actului administrativ individual este obligatorie, fiind parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Deoarece solicitarea principală a SRL „TV Bălți” cu privire la anularea pct. 9 din decizia nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020, în partea ce ține de sancționarea societății cu amendă în mărime de 15 000 de lei a fost admisă, Colegiul reține că și pretenția SRL „TV Bălți” cu privire la anularea parțială a pct. 10 a deciziei nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 în partea obligării societății de a difuza textul sancțiunii este subsecventă solicitării cu privire la anularea pct. 9 a deciziei contestate și, respectiv urmează soarta pretenției principale care a fost admisă.

Deși, prin prezenta acțiune SRL „TV Bălți” a solicitat și încasarea din contul Consiliului Audiovizualului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate pe marginea prezentului litigiu, reclamanta nu a prezentat careva probe în acest sens, motiv pentru care cerința enunțată va fi respinsă.

În ceea ce privește practica judiciară a Curții Supreme de Justiție, expusă într-o cauză analogică (dosar nr. 3ra-1149/20), în care a fost pronunțată încheiere de inadmisibilitate în defavoarea reclamantei, Colegiul relevă că este corectă aplicarea și interpretarea normelor de drept material și procedural descrisă în prezenta cauză.

La rândul său, existența unei încheieri de inadmisibilitate nu este o practică constantă, în situația în care o evoluție în timp a jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrării a justiției, în măsura în care lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar putea împiedica orice modificare sau îmbunătățire (Nejdet Şahin și Perihan Şahin v. Turcia (MC) din 20 octombrie 2011, pct. 58; și Atanasovski v. Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, nr. 36815/03, din 14 ianuarie 2010, pct. 38).

În acest context, Curtea Europeană a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe. Nu se poate considera acest lucru în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct.116 (b)).

În consecință, Curtea Europeană a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contră, progresivă în esență, principiul unei bune administrări a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța jurisprudențială (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; și Atanasovski, citată anterior, pct. 38).

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ apreciază concluzia primei instanțe despre respingerea acțiunii depuse de către SRL „TV Bălți”, ca fiind neîntemeiată, și aceasta, deoarece actul administrativ în partea contestată este ilegal în fond.

Circumstanțele descrise permit completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ să conchidă că, prima instanță, a interpretat și a aplicat eronat prevederile legii, motiv din care hotărârea pronunțată, nu poate fi menținută ca legală și întemeiată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) în coroborare cu art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „TV Bălți”, reprezentată de avocatul Igor Pohila.

Se casează integral hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea în contestare depusă de Societate cu Răspundere Limitată „TV Bălți” împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil, și se emite o nouă decizie, prin care:

Se admite parțial acțiunea în contestare depusă de Societate cu Răspundere Limitată „TV Bălți” împotriva Consiliului Audiovizualului cu privire la anularea în parte a actului administrativ individual defavorabil.

Se anulează pct. 9 și parțial pct. 10 din decizia nr. 35/215 din 23 noiembrie 2020 a Consiliului Audiovizualului „Cu privire la examinarea rezultatelor

monitorizării principalelor buletine de știri ale unor furnizori de servicii media audiovizuale la capitolul reflectării campaniei electorale în turul II al alegerilor prezidențiale, stabilit pentru data de 15 noiembrie 2020, în perioada: 4-15 noiembrie 2020”, în partea aplicării sancțiunii pecuniare în privința Societății cu Răspundere Limitată „TV Bălți” și în partea obligării Societății cu Răspundere Limitată „TV Bălți” de a difuza textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care odată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri.

În rest, pretenția Societății cu Răspundere Limitată „TV Bălți” cu privire la încasarea din contul Consiliului Audiovizualului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată, se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu